

УДК: 342.4:349.6 (477)

Сірант Мирослава
Національний університет “Львівська політехніка”,
Інститут права, психології та інноваційної освіти,
кандидат юридичних наук,
доцент кафедри конституційного та міжнародного права
ORCID ID: 0000-0002-9393-2397
Myroslava55m@gmail.com

МЕХАНІЗМИ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ: ІНСТРУМЕНТАЛЬНА ОСНОВА

<http://doi.org/10.23939/law2020.27.158>

© Сірант М., 2020

Стаття присвячена дослідженню інструментальної основи механізму адміністративно-правового регулювання забезпечення екологічної безпеки, що є частиною загального правового механізму, метою якого є екологічна безпека. Зазначено, що механізм забезпечення екологічної безпеки є складним комплексним утворенням, що включає сукупність організаційних, економічних і правових засобів.

Інструментальну основу механізму адміністративно-правового регулювання забезпечення екологічної безпеки в Україні складають відповідні методи та форми. Проаналізовано теоретичні підходи до класифікації методів і форм у сфері, що досліджується. Розглянуто контрольно-наглядові інструменти (державний контроль і нагляд використання, охорони та відтворення природних ресурсів, моніторинг навколишнього середовища, нормативи, ліміти, правила, інструкції, регламенти) адміністративно-правового регулювання забезпечення екологічної безпеки, заходи превенції та профілактики адміністративних правопорушень в екологічній сфері. Надано пропозиції щодо підвищення ефективності механізму адміністративно-правового регулювання забезпечення екологічної безпеки.

Ключові слова: екологічна безпека, забезпечення екологічної безпеки, адміністративно-правовий механізм, мета, методи, форми.

Постановка проблеми. Екологічна безпека – це складна видова категорія громадської безпеки. Тому, категорію “екологічна безпека”, необхідно розглядати в декількох аспектах. З соціально-правового погляду, екологічна безпека – це стан захищеності особистих, політичних, соціально-економічних прав громадян; матеріальних цінностей суспільства і держави від несприятливого впливу навколишнього середовища; від наслідків екологічних аварій і техногенних катастроф. З організаційного погляду, екологічна безпека – це зведення до мінімуму небезпеки природному середовищу, людині, суспільству і державі за допомогою системи адекватних заходів політичного, ідеологічного, інформаційного, економічного та правового характеру. Адміністративне право в забезпеченні екологічної безпеки займає домінуючу роль. Нормами адміністративного права визначаються об’єкти навколишнього середовища і адміністративно-правові режими їх використання та охорони; закріплюється правовий статус органів виконавчої влади як основних суб’єктів забезпечення екологічної безпеки; визначається система адміністративно-правових засобів охорони природних об’єктів; встановлюється адміністративна відповідальність за екологічні правопорушення.

Аналіз дослідження проблеми. Науковим проблемам правового забезпечення екологічної безпеки у дослідницькій діяльності приділяли увагу українські вчені: В. Б. Авер'янов, О. М. Бандурка, Ю. П. Битяк, Ю. В. Дубко, Т. О. Коломоєць, В. В. Конопльов, В. В. Костицький, С. О. Кузніченко, О. І. Нікітенко, Г. С. Поліщук тощо. Водночас, адаптація національного законодавства до вимог Європейського Союзу показує, що деякі з проблемних питань зазначеної теми залишились не висвітленими.

Метою статті є інструментальна основа механізму адміністративно-правового регулювання забезпечення екологічної безпеки.

Виклад основного матеріалу. Адміністративно-правове забезпечення екологічної безпеки – це підзаконна, юридично владна діяльність органів виконавчої влади, що здійснюється спільно з громадськістю, яка складається з організації та практичного забезпечення екологічної безпеки адміністративно-правовими методами.

Х. М. Марич серед основних завдань адміністративно-правового регулювання екологічної безпеки називає: створення необхідного підґрунтя для розвитку, стимулювання, покращення стану екологічної безпеки в Україні шляхом удосконалення чинного законодавства; створення ефективної системи суб'єктів та заходів адміністративно-правового регулювання екологічної безпеки; забезпечення ефективних заходів запобігання негативному впливу антропогенної діяльності на стан навколишнього природного середовища та здоров'я людей, а також оцінка ступеня екологічної безпеки господарської діяльності та екологічної ситуації на окремих територіях і об'єктах; запобігання виникненню надзвичайних ситуацій екологічного, техногенного характеру та ефективна ліквідація їх наслідків і інші [1, с. 119].

Механізм забезпечення екологічної безпеки є складним комплексним утворенням, що включає сукупність організаційних, економічних і правових засобів, за допомогою яких держава забезпечує цей вид суспільної безпеки. Механізм забезпечення екологічної безпеки спрямований на створення умов, що сприяють дотриманню, виконанню, використанню та застосуванню правових норм, які регламентують суспільні відносини в сфері забезпечення екологічної безпеки усіма суб'єктами еколого-правових відносин. А. С. Євстігнєєв зазначає, що забезпечення треба розглядати як форму підтримання балансу між екологічною та економічною складовими сталого розвитку [2, с. 342].

Механізм адміністративно-правового регулювання розглядається як сукупність чи комплекс правових (адміністративно-правових) засобів, система правових засобів, порядок певного роду діяльності, система (сукупність, комплекс) засобів, заходів, способів, методів у їх різному варіативному поєднанні, а дискусії з приводу його внутрішньої будови лежать у площині доцільності виокремлення тих чи інших елементів загалом у структурі розглядуваного механізму, або віднесення їх до основних (органічних) чи факультативних (функціональних) [3, с. 13].

Інструментальну основу механізму адміністративно-правового регулювання забезпечення екологічної безпеки в Україні складають відповідні методи та форми. У широкому сенсі зазначені методи сприймаються як способи (прийоми), за допомогою яких здійснюється вплив на об'єкти з метою практичного виконання певних завдань. Що стосується адміністративно-правових форм, то це будуть зовні виражені дії владних суб'єктів, що здійснюються у межах компетенції та викликають певні наслідки. Методи адміністративно-правового регулювання проявляються в реальному житті за допомогою адміністративно-правових форм, які обумовлюються змістом зазначених методів. Метод упорядковує діяльність, виявляється в ній, але як поняття існує поза нею, передує в цьому сенсі процесу діяльності, який він забезпечує [4, с. 177].

Стосовно адміністративно-правового регулювання сфери забезпечення екологічної безпеки вважаємо, що ним є сукупність нормативно встановлених заходів (способів і прийомів) впливу пануючих суб'єктів (органів публічної влади та посадових осіб) на поведінку інших учасників адміністративних правовідносин, спрямованих на досягнення мети забезпечення екологічної безпеки, вирішення завдань і здійснення функцій державно-управлінської діяльності в цьому напрямі.

Що стосується класифікації адміністративно-правових методів забезпечення екологічної безпеки, підкреслюючи наукову та практичну значимість подібної градації, зазначимо, що в цій сфері адміністративно-правового регулювання, вона є дещо умовною, оскільки зазначені методи застосовуються у взаємодії та взаємозумовленості.

Зауважимо, що за характером впливу суб'єктів виконавчої влади на керовані об'єкти, методи адміністративно-правового регулювання можна умовно поділити на дві групи: адміністративні (методи прямого впливу щодо суб'єктів управління на відповідні об'єкти управління – видача дозволів, ліцензій; вчинення реєстраційних дій, застосування заходів адміністративної відповідальності; здійснення нагляду, контролю; укладання адміністративних договорів, застосування заохочення тощо) та економічні (методи непрямого впливу – надання податкових пільг, матеріальне заохочення).

За цим критерієм виділяють методи переконання та примусу. Переконання визнається головним методом діяльності органів виконавчої влади, сутністю якого є застосування уповноваженими суб'єктами заходів виховання, роз'яснення, пропаганди з метою формування необхідної поведінки керованого суб'єкта; це випереджаючий засіб добровільного та свідомого сприйняття характеру поведінки, яка пропонується.

Примус виступає допоміжним методом діяльності, що використовується при неможливості (неефективності) застосування засобів переконання, переважно в тому разі, коли відбувається порушення вимог правових приписів. Примус виступає різновидом прямих адміністративних методів впливу, що застосовується суб'єктами управління. У свою чергу, під адміністративною формою в узагальненому вигляді розуміють виражені зовні дії органів виконавчої влади (посадових осіб), які здійснюються в межах компетенції та тягнуть певні наслідки. Так, М. В. Ковалів під формою діяльності органів внутрішніх справ розуміє її зовнішній прояв у групах однорідних дій, за допомогою яких реалізуються завдання і функції [5, с. 45].

За характером наслідків розрізняють адміністративні правові форми (застосування яких тягне юридичні наслідки) та неправові форми (організаційні), які здійснює виконавча влада (відповідно, що не приводять до наслідків правового характеру).

До юридично значимих форм діяльності можна віднести: видачу різних ліцензій і дозволів, ведення реєстраційного обліку, прийняття постанови про призначення адміністративного стягнення й інші

Неправовими формами виконавчо-розпорядчої діяльності виступають організаційні дії (проведення нарад, розробка програм, прогнозів, методичних рекомендацій, здійснення бухгалтерського та статистичного обліку тощо), матеріально-технічні операції (діловодство, обробка інформації тощо). У системі адміністративних методів забезпечення екологічної безпеки держави виділяються дозвільні інструменти, які діють у межах спеціальних адміністративно-правових режимів, встановлених державою, спрямованих на введення відносної заборони з метою забезпечення безпеки. Дозвіл у цьому разі означає надання особі права на певні дії, незважаючи на заборону.

Нині органи виконавчої влади та місцеві виконавчо-розпорядчі органи поряд з адміністративно-правовими методами, пов'язаними з адміністративними правопорушеннями, застосовують, з метою забезпечення безпеки, низку адміністративно-правових методів охорони прав і законних інтересів особи, суспільства та держави від шкідливих чинників, пов'язаних з правомірними діями або діяльністю фізичних і юридичних осіб. Таку систему адміністративно-правових методів можна назвати адміністративним санкціонуванням у галузі забезпечення безпеки.

До основних форм дозвільних методів у межах механізму адміністративно-правового регулювання забезпечення екологічної безпеки відносяться: ліцензування господарської діяльності, пов'язаної з впливом на навколишнє середовище, екологічним аудитом, контролем і моніторингом; дозвіл на здійснення виробничо-господарської діяльності; оцінка впливу на навколишнє середовище; державна екологічна експертиза тощо).

На нашу думку, дозвільний метод адміністративно-правового забезпечення екологічної безпеки є сукупністю прийомів і способів впливу органів публічної влади на суб'єкти господарювання за допомогою надання окремим зацікавленим суб'єктам (юридичним і фізичним особам) дозволу на реалізацію статутного права здійснювати певні дії в умовах загальної заборони на здійснення певного виду діяльності. Основними формами реалізації дозвільних методів, які надають безпосередній вплив на екологічну безпеку держави, є екологічне ліцензування, екологічний аудит і державна екологічна експертиза.

Наступною групою адміністративно-правових заходів забезпечення екологічної безпеки є контрольно-наглядові інструменти (державний контроль і нагляд використання, охорона та відтворення природних ресурсів, моніторинг навколишнього середовища, нормативи, ліміти, правила, інструкції, регламенти). Контрольна державна діяльність, безумовно залишається функцією управління, її стадією і формою [6, с. 97].

З нашої точки зору, під контрольно-наглядовою діяльністю у сфері забезпечення екологічної безпеки варто розуміти діяльність уповноважених (щодо здійснення контрольно-наглядових функцій держави) органів і посадових осіб, спрямовану на дотримання господарювальних суб'єктами правових норм і технічних нормативів з метою забезпечення стану захищеності навколишнього середовища, життєво важливих інтересів людини від можливого негативного впливу господарської й іншої діяльності, надзвичайних ситуацій природного та техногенного характеру, їх наслідків.

Згідно з законом України “Про охорону навколишнього природного середовища” під державним екологічним наглядом розуміється діяльність органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, спрямована на попередження, виявлення та припинення порушень органами державної влади, місцевого самоврядування, юридичними особами, фізичними особами-підприємцями та громадянами вимог, встановлених відповідно до міжнародних договорів, законів, інших нормативно-правових актів в галузі охорони навколишнього середовища [7].

Екологічний нагляд реалізується за допомогою організації та проведення перевірок зазначених осіб, вжиття передбачених законодавством заходів щодо припинення або усунення наслідків виявлених порушень, діяльності щодо систематичного спостереження за виконанням обов'язкових вимог, аналізу та прогнозування стану їх дотримання при здійсненні органами публічної влади, юридичними та фізичними особами-підприємцями господарської або іншої діяльності.

Поряд з дозвільними та контрольно-наглядовими методами, значна роль належить адміністративно-юрисдикційним методам забезпечення екологічної безпеки. М. М. Сливка зазначає, що для створення надійних засад охорони навколишнього природного середовища необхідне існування всіх видів юридичної відповідальності та особливо важливе місце в цій сфері посідає адміністративна відповідальність [8, с. 95].

Стосовно сфери забезпечення екологічної безпеки, під якою розуміємо стан захищеності навколишнього середовища та життєво важливих інтересів особи, суспільства та держави, орієнтоване не тільки на протистояння, а й на попередження виникнення внутрішніх і зовнішніх загроз, то найбільш універсальною і доцільною, з точки зору практики, є триланкова класифікація адміністративно-юрисдикційних методів на: адміністративно-попереджувальні, методи адміністративного припинення та адміністративної відповідальності.

Пропонуємо поділяти адміністративно-попереджувальні заходи на дві групи: попередню профілактику (превенцію) та профілактику припинення.

Попередня профілактика (превентивна діяльність), здійснювана державними органами і органами місцевого самоврядування, громадськими об'єднаннями, спрямована на розробку та здійснення заходів, пов'язаних з попередженням адміністративних екологічних правопорушень, виявленням і усуненням причин та умов, що сприяють вчиненню, повинна мати пріоритетне значення в системі профілактичних заходів. Особливу увагу, з огляду на це, варто приділяти принципам і формам взаємодії правоохоронних органів з природоохоронними органами у сфері запобігання та розкриття екологічних правопорушень.

Профілактика припинення здійснюється правоохоронними органами, зокрема Міністерством внутрішніх справ України. Водночас, необхідно акцентувати на тому, що законодавець останнім часом звузив сферу діяльності територіальних органів Національної поліції з питань притягнення до адміністративної відповідальності за екологічні правопорушення.

Закон України “Про Національну поліцію” для виконання покладених на поліцію обов’язків надає право складати протоколи про адміністративні правопорушення [9]. КУпАП визначені склади правопорушень, за якими поліцейські мають право складати протоколи про адміністративні правопорушення.

До другої групи адміністративно-юрисдикційних методів забезпечення екологічної безпеки особи, суспільства та держави відносяться методи адміністративного припинення, суть яких полягає в примусовому припиненні протиправних діянь, що вчиняють фізичні та юридичні особи, запобіганні шкідливих наслідків. Тобто основною метою заходу є припинення протиправних діянь і недопущення нових. З огляду на це, адміністративне припинення має застосовуватися оперативно, своєчасно (у період вчинення правопорушення та замаху на нього).

Методи адміністративного припинення, спрямовані на забезпечення екологічної безпеки, можуть виражатися у: вимогах припинити протиправні діяння; доставлянні особи, яка вчинила адміністративне правопорушення; адміністративному затриманні; забороні робіт, які порушують режим природокористування; фізичному впливі на правопорушника тощо.

До заходів адміністративного припинення, покладених на територіальні органи поліції, відносяться, зокрема: приписи про усунення правопорушень у сфері безпеки дорожнього руху; вилучення зброї, знарядь полювання, рибної ловлі, документів; заборона експлуатації технічно несправних транспортних засобів; призупинення роботи підприємств, виробничих ділянок. Для припинення правопорушень, пов’язаних з незаконним полюванням або риболовлю, застосовують заходи щодо затримання правопорушників відповідно до правил, встановлених законом “Про Національну поліцію” та іншими нормативними актами.

До третьої групи адміністративно-юрисдикційних методів відноситься адміністративна відповідальність. Як вид юридичної відповідальності, адміністративна відповідальність має три підстави: нормативну (систему регулюють її правові норми); фактичну (неправомірні дії суб’єктів права); процесуальну (акти суб’єктів влади про застосування санкцій правових норм до конкретних суб’єктів).

Водночас, адміністративна відповідальність за екологічні правопорушення має особливості, зумовлені специфікою об’єкта посягання, до яких варто віднести такі:

- відповідальність настає за вчинення екологічного правопорушення, що заподіює шкоду людині, власнику, природокористувачу, навколишньому середовищу загалом або створює реальну загрозу заподіяння такої шкоди;
- шкода (збитки) від правопорушень екологічного характеру, на відміну від шкоди, заподіяної іншими правопорушеннями, в юридичній літературі розглядають у двох аспектах: матеріальному (економічна категорія) та нематеріальному (екологічна категорія), пов’язаному з середовищем проживання людини, тварин, рослин тощо;
- адміністративна відповідальність за екологічні правопорушення встановлюється адміністративним і галузевим природоохоронним законодавством різного профілю (за критерієм охорони окремих природних об’єктів: землі, ґрунту, атмосферного повітря, води);
- застосування адміністративних стягнень в екологічній сфері входить до компетенції низки уповноважених органів і посадових осіб, судів;
- центральні органи виконавчої влади їх структурні підрозділи та територіальні органи; уповноважені органи і установи місцевих органів виконавчої влади; адміністративні комісії, інші колегіальні органи, створені відповідно до законів України;

– перелік адміністративних стягнень за вчинення екологічних правопорушень містить такі види, як: попередження, адміністративний штраф, конфіскацію знаряддя вчинення або предмета адміністративного правопорушення, адміністративне припинення діяльності;

– важливою проблемою розгляду справ про адміністративні правопорушення в сфері захисту довкілля є дотримання процесуальних строків.

Визначення адміністративно-правового регулювання забезпечення екологічної безпеки триває в умовах гострих наукових дискусій, що позначається на такому елементі, як форми захисної діяльності. Найбільш науково завершеним є підхід до визначення форм забезпечення екологічної безпеки, представлений як інтегрування регулюючих, реалізуючих, охоронних, захисних правових методів і форм. У сукупності вони спрямовані на досягнення мети вирішення конфлікту різних інтересів і відновлення балансу. Саме інтегративний підхід дає змогу побачити сумісність перерахованих елементів з елементами міжнародного правозахисного механізму. Інтегрування забезпечує орієнтацію на прогресивні і ефективні форми взаємодії особи, суспільства, держави, на пошук оптимальних моделей такої взаємодії. Пропонована модель націлена на виконання державою забезпечувальної функції, на створення дієвої системи захисту прав і свобод, на встановлення юридичних процедур захисту. Концептуальне наповнення такої моделі варто забезпечити обґрунтуванням причин неефективності форм захисту, що застосовують на практиці. У їх переліку:

– неякісний стан законодавства, відсутність належних заходів юридичної відповідальності та процедур застосування щодо порушників прав і законних інтересів суб'єктів права, та щодо осіб, на які покладено обов'язок захищати та відновлювати порушені права;

– суперечливість у можливості застосування різних санкцій, що дозволяє не захищати та відновлювати порушені права, а посилювати положення постраждалих за рахунок поліпшення становища порушників;

– корупція у владних структурах і в діяльності громадських об'єднань;

– нерозв'язний характер конфлікту окремих категорій інтересів у сфері природокористування, що вимагає застосування складних механізмів державного примусу при відсутності таких у законодавстві.

Висновки. Отже, забезпечення екологічної безпеки необхідно розглядати в декількох аспектах, а саме як: складову охорони навколишнього середовища; діяльність, що проводиться паралельно з охороною навколишнього середовища та природокористування. За змістом механізм адміністративно-правового регулювання забезпечення екологічної безпеки включає три блоки: нормативно-інституціональний, процедурно-процесуальний, інструментальний. Провідним з названих блоків є нормативно-інституціональний. Нормативна складова включена як базова умова в механізм адміністративно-правового регулювання екологічної безпеки.

Нормативно-інституціональний блок розглянутого механізму характеризує певний стратегічний або тактичний рівень здійснення адміністративно-правової політики держави.

Зміст інструментального блоку механізму утворює дві групи методів: загальні та приватні методи управлінської діяльності, що обумовлюють реалізацію функцій виконавчої влади загалом (переконавання, примус, економічні, адміністративні методи); різні методи, які визначають адміністративно-правовий статус громадян, організацій, органів виконавчої влади та посадових осіб, спрямованих на забезпечення реалізації цього статусу на практиці (адміністративні заборони, обов'язки, дозволи, пільги, заохочення, стимули, покарання, примус).

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Марич Х. Мета та завдання адміністративно-правового механізму забезпечення екологічної безпеки в Україні. *Підприємництво, господарство і право*. 2018. № 10. С. 118–121.
2. Євстігнєєв А. С. Проблеми правового забезпечення екологічної безпеки у сфері спеціального природокористування в Україні : дис... д-ра юрид. наук: спец.: 12.00.06. К., 2018. 434 с.
3. Городецька І. А. Адміністративно-правове регулювання охорони, використання і відтворення тваринного світу України: автореф. дис. ... д-ра юрид. наук: спец.: 12.00.07. Дніпро, 2019. 42 с.

4. Єсімов С. С., Гурковський М. П. Основні форми та методи діяльності поліції у сфері забезпечення конституційних прав і свобод людини та громадянина в Україні. *Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ*. Серія юридична. 2016. № 4. С. 171–186. 5. Ковалів М. В. Основи управління в органах внутрішніх справ : навчальний посібник. Львів: ЛьвДУВС, 2010. 329 с. 6. Ковалів М. В., Єсімов С. С., Лозинський Ю. Р. Правове регулювання правоохоронної діяльності : навчальний посібник. Львів: ЛьвДУВС 2018., 323 с. 7. Про охорону навколишнього природного середовища : Закон України від 25.06.1991 р. № 1264-XII. *Відомості Верховної Ради України*. 1991. № 45. С. 546. 8. Сливка М. М. Взаємодія суб'єктів охорони навколишнього природного середовища (адміністративно-правовий аспект) : дис. ... канд. юрид. наук: спец.: 12.00.07. Львів, 2018. 214 с. 9. Про Національну поліцію : Закон України від 02.07.2015 р. № 580-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2015. № 40–41. Ст. 379.

REFERENCES

1. Marych Kn. *Meta ta zavdannya administratyvno-pravovoho mekhanizmu zabezpechennya ekolohichnoyi bezpeky v Ukraini*. [The purpose and objectives of the administrative and legal mechanism for ensuring environmental safety in Ukraine]. *Pidpryyemnytstvo, gospodarstvo i pravo*. 2018. No. 10. P. 118–121. 2. Yevstihnyeyev A. S. *Problemy pravovoho zabezpechennya ekolohichnoyi bezpeky u sferi spetsial'noho pryrodokorystuvannya v Ukraini*. [Problems of legal security of ecological safety in the field of special nature management in Ukraine] : dys.... d-ra yuryd. nauk: spets.: 12.00.06. Kyiv 2019., 434 p. 3. Horodets'ka I. A. *Administratyvno-pravove rehulyuvannya okhorony, vykorystannya i vidtvorennya tvarynnoho svitu Ukrainy*. [Administrative and legal regulation of protection, use and reproduction of wildlife of Ukraine] : avtoief. dys. ... d-ra yuryd. nauk: spets.: 12.00.07. Dnipro, 2019. 42 p. 4. Yesimov S. S., Hurkovs'kyi M. P. (2016). *Osnovni formy ta metody diyal'nosti politysiyi u sferi zabezpechennya konstytutsiynykh prav i svobod lyudyny ta hromadyanyna v Ukraini*. [Basic forms and methods of police activity in the field of ensuring the constitutional rights and freedoms of human and citizen in Ukraine]. *Naukovyy visnyk L'vivs'koho derzhavnoho universytetu vnutrishnikh sprav*. Seriya yurydychna. 2016. No. 4. P. 171–186. 5. Kovaliv M. V. *Osnovy upravlinnya v orhanakh vnutrishnikh sprav* [Management basics in the Internal Affairs] : navchal'nyy posibnyk. L'viv : L'vDUVS 2010., 329 p. 6. Kovaliv M. V., Yesimov S. S., Lozyns'kyi YU. R. *Pravove rehulyuvannya pravookhoronnoyi diyal'nosti* [Legal regulation of law enforcement] : navchal'nyy posibnyk. L'viv: L'vDUVS 2018., 323 p. 7. Pro okhoronu navkolyshn'oho pryrodnoho seredovyshcha : Zakon Ukrainy vid 25.06.1991 r. No. 1264-XII / Vidomosti Verkhovnoyi Rady Ukrainy. 1991. No. 45. P. 546. 8. Slyvka M. M. *Vzayemodiya subyektiv okhorony navkolyshn'oho pryrodnoho seredovyshcha (administratyvno-pravovyy aspekt)*. [Interaction of environmental actors (administrative-legal aspect)] dys. ... kand.. yuryd. nauk: spets.: 12.00.07. L'viv 2018. 214 p. 9. Pro Natsional'nu politysiyu : Zakon Ukrainy vid 02.07.2015 r. No. 580-VIII / Vidomosti Verkhovnoyi Rady Ukrainy. 2015. No. 40-41. P. 379.

Дата надходження: 30.07.2020 р.

Myroslava Sirant

Lviv Polytechnic National University,
Institute of Law, Psychology and Innovative Education,
Associate Professor of the Department of
Constitutional and International Law,
Ph. D., docent
ORCID ID: 0000-0002-9393-2397
Myroslava55m@gmail.com

INSTRUMENTAL BASIS OF THE MECHANISM OF ADMINISTRATIVE AND LEGAL REGULATION OF ENVIRONMENTAL SECURITY

The article is devoted to the study of the instrumental basis of the mechanism of administrative and legal regulation of environmental security, which is part of the general legal mechanism whose purpose is environmental safety. It is stated that the mechanism of ensuring environmental safety is a complex complex entity that includes a set of organizational, economic and legal means. Appropriate methods and forms are the instrumental basis of the mechanism of administrative and legal regulation of ensuring environmental safety in Ukraine. Theoretical approaches to the classification of methods and

forms in the investigated field are analyzed. Control and supervisory tools (state control and supervision of use, protection and reproduction of natural resources, environmental monitoring, norms, limits, rules, instructions, regulations) of administrative and legal regulation of environmental safety, prevention measures and prevention of administrative offenses in the environmental sphere are considered. Suggestions are made to increase the effectiveness of the mechanism of administrative and legal regulation of environmental security.

Scientific problems of legal support of ecological safety in research activity were given attention by Ukrainian scientists: V. B. Averyanov, O. M. Bandurka, Y. P. Bytyak, Y. V. Dubko, A. S. Evstigneev, T. O. Kolomoets, V. V. Konoplyov, V. V. Kostitsky, S. O. Kuznichenko, O. I. Nikitenko, G. S. Polishchuk and others. At the same time, the adaptation of national legislation to the requirements of the European Union shows that some of the problematic issues of the topic have not been addressed.

The purpose of the article is the instrumental basis of the mechanism of administrative and legal regulation of ensuring environmental safety.

Key words: ecological safety, ensuring ecological safety, administrative and legal mechanism, purpose, methods, forms.